

5

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Матеріали навчально-методичної конференції

Полтава – 2013

ЄВРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ В СТУДЕНТІВ СПРЯМОВАНOSTI НА УСПІШНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	172
<i>Самойленко І.В., Шарбенко Т.В., Лещенко Т.О.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИКЛАДАННІ УРОЛОГІЇ	173
<i>Саричев Л.П., Сухомлин С.А., Саричев Я.В.</i>	
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ВНЗ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	175
<i>Сидорова А.І., Павленко С.А., Павленкова О.В., Амосова Л.І., Ярковий В.В.</i>	
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ КЕЙС-МЕТОДІВ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	177
<i>Силенко Ю.І., Шиленко Д.Р., Писаренко О.А.</i>	
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА» В КОНТЕКСТІ ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	179
<i>Сілкова О.В., Лобач Н.В.</i>	
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ І РОБОТА КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ З ПЛАСТИЧНОЮ І РЕКОНСТРУКТИВНОЮ ХІРУРГІЄЮ ГОЛОВИ ТА ШИЇ	180
<i>Скляквич М. Г., Локес К. П.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	182
<i>Скрипник І.М., Новак О.В., Шапошник О.А., Голко О.Ф., Маслова Г.С.</i>	
ЯКІСНІСТЬ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ – ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	184
<i>Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Рудь В.О., Боднар Л.А., Фисун Ю.О., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І.</i>	
УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ У ВИТОКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ	185
<i>Скрипніков А.М., Сонник Г.Т., Дененко М.О., Телюков О.С., Казаков О.А., Борисенко В.В., Шиндер В.В., Кидонь П.В.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ	187
<i>Скрипников П.М., Коломієць С.В., Дубина В.О.</i>	
СПИТ – КРОК З СТОМАТОЛОГІЇ – ОЦІНКА ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	189
<i>Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Марченко А.В., Хміль Т.А.</i>	
ОЦІНКА РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ ВООЗ	190
<i>Скрипников П.М., Хавалкіна Л.М.</i>	
ДО-АЗОВА МЕДИЦИНА В РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	191
<i>Скрипников П.М., Шинкевич В.І., Труфанова В.П., Полищук Т.В.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ (CASE STUDY) ЯК ФОРМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ	193
<i>Скрипнікова Т.П., Казакова К.С., Сенчакович Ю.В., Вітко Ю.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ СТОМАТОЛОГІВ	194
<i>Скрипнікова Т.П., Хавалкіна Л.М.</i>	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	196
<i>Смаглюк Л.В., Білоус А.М., Нестеренко О.Н.</i>	
ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ В ЛОГІЦІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ	198
<i>Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Давиденко С.В.</i>	
УПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У ВИКЛАДАННІ ФІЗІОЛОГІЇ: П’ЯТИРІЧНИЙ ДОСВІД	199
<i>Соколенко В.М., Міщенко І.В., Весніна Л.Е., Запорожець Т.М., Жукова М.Ю., Павленко Г.П., Ткаченко О.В., Кокоська О.В., Федотенкова Н.М.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПРЕПОДАВАННЯ ОНКОЛОГІЇ ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ В ВУЗАХ УКРАЇНИ НА СОВРЕМЕННОМУ ЕТАПЕ	201
<i>Соколова Н.А., Гаврильєв В.Н., Бойко І.В.</i>	
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	203
<i>Сологор І.М., Беляєва О.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ В ОНОВЛЕНІЙ ПАРАДИГМІ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	205
<i>Ставицька Н.П.², Ставицький С.О.¹, Войналович О.О.²</i>	
ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ	207
<i>Тихонова О.О., Тарасенко Я.А.</i>	
ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ – ШЛЯХ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	209
<i>Ткаченко Л.А., Ярмола Т.І., Кострікова Ю.А.</i>	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	211
<i>Треумова С. І.</i>	

реальних та імітаційних контекстів. Усі учні ведуть прийом пацієнтів під керівництвом викладача, аналізують дані додаткових методів обстеження, планують лікування, ведуть курацію пацієнтів.

4. Індивідуалізація навчання: надання кожному, хто навчається, можливості засвоювати певні компетенції в індивідуальному темпі. Рівень підготовки ординаторів і магістрів залежить від того, де вони отримали освіту, оскільки деякі з них закінчували навчальні заклади в іншій країні, і іноді ступінь їхньої підготовки значно нижчий, ніж тих, хто здобував освіту в Україні. Тому викладачі пропонують завдання кожному залежно від ступеня готовності.

Показником підвищення рейтингу української освіти є і той факт, що нині до інтернатури та магістратури приїжджають громадяни європейських держав (Болгарія, Грузія, Росія), а отже, перспективи в нашій освіті є. Необхідно допомагати викладачам розвиватися. Цьому допоможуть спілкування з викладачами навчальних закладів інших держав, обмін досвідом, поліпшення облаштування матеріальної бази кафедр. Для теоретичної підготовки тих, хто навчається, в професорсько-викладацького складу кафедри є багаторічний досвід і потенціал. Але для рейтингової практичної підготовки нам не вистачає тих приладів і обладнання, які використовуються за кордоном і які б повною мірою дозволяли демонструвати наші власні вміння.

Отже, модернізація теорії та практики української освіти, пов’язана зі змінами соціально-економічної реальності, потребує вдосконалення форм і змісту освіти, в тому числі медичної, опанування європейського досвіду і фінансових можливостей для побудови в Україні суспільства, що буде процвітати.

Список використаної літератури

1. Грауманн О. Новая идентичность вуза в условиях интернационализации образования / О. Грауманн, М. Н. Певзнер, А. Г. Ширин // Высшее образование в России. – 2009. – № 6. – С. 123-131.
2. Красовский Ю. Д. Реформация высшего образования : эффекты и парадоксы / Ю. Д. Красовский // Ректор вуза. - 2008. - № 1. - С. 36-42.
3. Трапицын С. Ю. Качество университетского образования в контексте Болонского процесса : [РГПУ им. А. И. Герцена] / С. Ю. Трапицын // Вестник Герценовского университета. - 2009. - № 8. - С. 29-34.
4. Трофименко О. Опыт международного сотрудничества при реализации магистерских программ : [СПбГУ] / О. Трофименко // Высшее образование в России. - 2008. - № 12. - С. 46-49.

УПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У ВИКЛАДАННІ ФІЗІОЛОГІЇ: П’ЯТИРІЧНИЙ ДОСВІД

Соколенко В.М., Міщенко І.В., Весніна Л.Е., Запорожець Т.М., Жукова М.Ю., Павленко Г.П., Ткаченко О.В., Коковська О.В., Федотенкова Н.М.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

Розглядається впровадження кредитно-модульної системи навчання на кафедрі фізіології, деякі питання п’ятирічного досвіду. Висвітлені переваги і недоліки цієї системи, особливості контролю знань і самостійної роботи студентів.

Ключові слова: кредитно-модульна система навчання, самостійна робота, тестування.

Модернізація й адаптація вищої освіти до європейських стандартів відповідно до положень Лісабонської угоди та засад Болонського процесу є одним із важливих кроків на шляху євроінтеграції нашої країни [6]. «Висока якість вищої освіти, її гармонізація та прозорість, створення стандартів освіти та системи забезпечення якісної підготовки фахівців» - провідна мета цього процесу [5]. Упровадження європейської системи освіти передбачає підвищення активності студентів, зростання вимог до якості викладання дисципліни, стимулювання й удосконалення процесів моніторингу за якістю освіти і оцінкою засвоєння студентами освітньо-професійних програм, створення сучасного інформаційного і навчально-методичного забезпечення викладання кожної дисципліни, модернізацію матеріально-технічної бази [2]. Більше уваги приділяється конкурентоспроможності випускників на ринку праці, для чого необхідним є достатній обсяг теоретичних знань та практичних навичок і вмінь [3]. Такий підхід гарантуватиме взаємодовіру викладачів усіх країн-учасниць до якості викладання й об’єктивності оцінювання студентів усіма викладачами.

Навчання студентів за принципами Болонського процесу на кафедрі фізіології розпочалося у 2006 році на медичному факультеті (III семестр). Попередньо професорсько-викладацькому складу були прочитані лекції з навчальною програмою «Вища медична освіта і Болонський процес». Відповідно до принципів кредитно-модульної системи організації навчального процесу були розроблені нові навчальні програми. Усім студентам було роз’яснено структуру модулів, організацію та проведення теоретичних і практичних занять, а також критерії оцінювання знань (розрахунок балів поточної успішності).

Фізіологія - це один із базових теоретичних предметів, єдина ланка теоретичних і клінічних дисциплін. Фізіологія як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, морфологічних дисциплін й інтегрується з цими дисциплінами. Вона закладає основи вивчення студентами патофізіології та пропедевтики клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами і формування вмінь застосовувати знання з фізіології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій у процесі життєдіяльності.

Після засвоєння дисципліни студенти повинні вміти робити висновок про стан фізіологічних функцій організму, його систем та органів; аналізувати вікові особливості функцій організму та їх регуляцію; аналізувати регульовані параметри й робити висновки про механізми нервової й гуморальної регуляції фізіологічних функцій організму та його систем; аналізувати стан здоров'я людини за різних умов на підставі фізіологічних критеріїв; інтерпретувати механізми й закономірності функціонування збудливих структур організму; аналізувати стан сенсорних процесів у забезпеченні життєдіяльності людини; пояснювати фізіологічні основи методів дослідження функцій організму та пояснювати механізми інтегративної діяльності організму.

Організація навчального процесу з фізіології здійснюється за кредитно-модульною системою. Програма дисципліни структурована на 2 модулі (модуль 1 – загальна фізіологія, фізіологія ЦНС, вищі інтегративні функції; модуль 2 – фізіологія вісцеральних систем), до складу яких входять блоки 17 змістових модулів.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів. Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів фізіології, практичні заняття проводяться за стрічковим принципом.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки з підсумкового модульного контролю в балах.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей із кожної теми. На кафедрі застосовуються відповідні методи оцінки рівня підготовки студентів до практичних занять: тести, ситуаційні завдання, трактування результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень, а також контроль практичних навичок.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, що виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, відбувається на підсумковому модульному контролі. Кількість балів за самостійну роботу студента додається до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Згідно з основними положеннями кредитно-модульної системи більше уваги студенти мають звертати на самостійне вивчення матеріалу. З нашого досвіду можна стверджувати, що теми, винесені на самостійне вивчення, не завжди належно опрацьовуються. Таку ситуацію можна пояснити тим, що більшість студентів погано адаптовані до навчання у вищій школі, оскільки основний підхід до навчального процесу закладений ще зі школи, де більше уваги приділяють не самостійній підготовці, а розгляду й поясненню матеріалу на уроках. Із цього випливає необхідність покращення і якісного вдосконалення аудиторної та позааудиторної роботи зі студентами. Також більшість студентів висловлюються проти великого обсягу матеріалу, який виносяться на самостійне опрацювання.

Одне з чільних місць серед методичних засобів визначення та контролю якості підготовки до практичних занять займає тестування. Тестові завдання мають певні переваги: стандартизованість та уніфікованість; одночасне охоплення контролем усіх студентів та всього навчального матеріалу теми, яка була задана. Але більшість студентів вважають, що тестовий контроль не забезпечує адекватного оцінювання рівня знань.

На нашу думку, одним із позитивних моментів цієї системи навчання є необхідність постійної підготовки до занять. Ураховуючи те, що в нашій академії практичні заняття тривають лише 90 хвилин, недостатньо часу відводиться на усне спілкування зі студентами. Але саме на усному розгляді теми студенти вчаться висловлювати свої думки, аналізувати, логічно мислити, більше спілкуватися, тобто формуватися як лікар. Тут необхідно підкреслити той факт, що ефективнішим був би навчальний процес у менших академічних групах, де можна засвоїти більше знань, докладніше обговорити ключові питання, досконало опанувати практичними навичками. Таких висновків дійшли і викладачі інших вишів та спеціальностей [1,7]. На жаль, останнім часом кредитно-модульна система не підвищує мотивацію студентів до навчання, а посилює їх прагнення отримати більше балів, аніж знань. Це зумовлено новими підходами до підсумкового оцінювання студентів і тим, що система навчання фактично перетворилася на систему контролю, яка має досить жорсткий характер, оскільки базується на 100% відвідуванні занять і 100% опитуванні [4].

Кредитно-модульна система вимагає від студента систематичної роботи, оскільки це система накопичувальна: якщо студент пропустив заняття чи не встиг підготуватися належним чином, він втрачає бали, а тому не може розраховувати на високу оцінку. За використання накопичувальної системи

екзамени можна не проводити, а оцінки виставляти на підставі отриманих результатів контролю з використанням національної шкали і шкали ECTS. Викладачі визначають цінку з навчальної дисципліни за результатами модульного контролю. Студент складає у разі, якщо хоче підвищити підсумкову оцінку або ж якщо за результатами модульного змав «незадовільно».

кредитно-модульна система навчання має низку переваг і недоліків. І тільки максимальна співпраці студентів і викладачів дозволить удосконалити кредитно-модульну систему згідно з національною освітою як на кожній кафедрі, так і у виші в цілому.

користаної літератури

рація Болонського процесу у вищу медичну освіту / Д.П. Александрук, В.В. Капечук, М.М. К [та ін.] // Галицький лікарський вісник. – 2006. – Т. 13, №4. – С. 106-108.

рація навчального процесу – основа ефективності кредитно-модульної системи навчання / Неруш, О.Г. Родинський, О.В. Мозгунов [та ін.] // Медична освіта. – 2008. – № 4. – С. 16–

льчук Л.Я. Шляхи підвищення ефективності навчання в університеті / Л.Я. Ковальчук // Медична освіта. – 2006. – № 2. – С. 18-28.

із впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу на кафедрі логії та ставлення до неї студентів / [Лучко І.М., Ємельяненко І.В., Воронич-Семченко Шляховенко О.О.] // http://www.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/glv/2011_2/lu4ko.pdf

чна освіта у світі та в Україні / Ю.В. Поляченко, В.Г. Передерій, О.П. Волосовець [та ін.]. – Київ: Вища школа, 2005. – 383 с.

вні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і збори 2003-2004 рр.) ; за ред. В.Г. Кременя. – К., 2004. – 147с.

в А.В. Болонський процес в Європі. Що це таке і чи потрібний він Україні? Чи можлива інтеграція медичної освіти України в Європейський освітній простір? / А.В. Підаєв, В.Г. Передерій. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2004. – 190 с.

БЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ОНКОЛОГИИ ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЙ ЛОКАЛИЗАЦИИ В ВУЗАХ УКРАИНЫ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

Соколова Н.А., Гаврильев В.Н., Бойко И.В.

ВДНЗУ «Украинская медицинская стоматологическая академия»

ных условиях необходим пересмотр некоторых традиционных представлений об учебном процессе преподавания клинических дисциплин. Понятие компетенции медицинского образования и сформулированное Ассоциацией американских медицинских школ, включает четыре компетенции, в общем мнении о том, каким должен быть хороший врач.

лова: онкология, челюстно-лицевая область, преподавание.

о уровню онкологической заболеваемости входит в первую десятку стран мира: около болевших, впервые выявленных в год, а к 2020 году количество ежегодно регистрируемых больных может возрасти до 200 тысяч, т. е. практически каждый четвертый житель Украины, поэтому врач любого профиля неизбежно сталкивается с онкологической повседневной работе. Однако уровень своевременной диагностики онкологических заболеваний является крайне низким. Опухоли челюстно-лицевой локализации не являются исключительной особенностью общей онкологической заболеваемости злокачественные опухоли челюстно-лицевой локализации составляют 2,8%, и, несмотря на то, что они относятся к визуальным формам, выявляемых на ранних стадиях заболевания крайне неудовлетворительная (запущенные случаи до 58%).

социальную значимость проблемы злокачественных новообразований, преподавание должно быть приоритетным в системе высшего профессионального медицинского образования и дипломной подготовки специалистов. Такое преподавание должно быть последовательным, мультидисциплинарным, качественным, эффективным.

ремя, цели преподавания онкологии, изложенные в учебной программе, достаточно редкое определение тактики обследования и ведения больного при подозрении на злокачественное заболевание, интерпретирование результатов методов обследования, формулирование предварительного диагноза, определение тактики ведения больных с наиболее распространенными онкологическими заболеваниями, умение ведения медицинской документации, владение принципами медико-психологической помощи.

лицевая область имеет ряд анатомических и физиологических особенностей по сравнению